

AZ ÉLELMISZERIPARI MÉRNÖKKÉPZÉS AZ IUFOST IV. KONGRESSZUSA TÜKRÉBEN

HORVÁTH LÓRÁNDNÉ*

1974. szept. 23—28-a között rendezte meg a Nemzetközi Élelmiszertudományi és Élelmiszertechnológiai Egyesület (International Union of Food Science and Technology IUFOST) Madridban a IV. Nemzetközi Élelmiszertudományi és Élelmiszertechnológiai Kongresszust, amelyen 9 fő témakörben tartottak előadásokat és további 7 témakörben ún. kerekasztal megbeszélést. A bejelentett előadások igen nagy száma miatt azokra a „rendes” üléseken kívül egyidőben tartott „rendkívüli” üléseken került sor; előzőkön több nyelvre való szinkron tolmácsolással, utóbbiakon azonban csak angol, ill. spanyol tolmácsolás volt. Ez a rendezési forma sajnos sokszor válaszáig elállította a résztvevőket, s így több, érdekesnek ígérkező előadást — mivel egyidőben hangzottak el — kénytelenek voltunk elmulasztani. Az üléseken kívül, sajnos, szintén azokkal egyidőben az érdeklődőknek lehetőséget adtak egyes élelmiszeripari üzemek megtekintésére is. Feltétlenül említésre méltó kezdeményezés volt a kongresszus rendezősége részéről, hogy az előadásokon, ill. üzemlátogatásokon való részvételt lehetővé tették az egyetemi- főiskolai hallgatók részére is, akik ezt a lehetőséget példásan szép számmal vették igénybe, sőt külön programokat is szerveztek számukra.

Kerekasztal megbeszélés formájában került sor az élelmiszeripari üzemmérnök-képzés problémáira, az élelmiszertudomány és élelmiszertechnológia oktatásával, a tanmenetekkel és tankönyvekkel kapcsolatos kérdések felvetésére.

Az ülés elnöke az ausztráliai J. F. Kefford, az IUFOST nevelési és oktatási bizottságának vezetője volt. A rövid elnöki megnyitó után tartották meg rövid beszámolóikat az előre bejelentett előadók. Az egyes témaköröket 10—20 perces vitákkal zárták le, melyeken bárki jelentkezhetett hozzászólásra.

Első témakörként a felszólalók arról beszéltek, milyen tárgyak oktatását tartják fontosnak, milyen tárgyra kellene nagyobb hangsúlyt fektetni. Így pl. Prof. A. Bonaster, a francia ENSIA (Élelmiszeripari Főiskola) tanára a gazdaságtan oktatásának fontosságát hangsúlyozta, azzal érvelve, hogy tapasztalata szerint a speciális, élelmiszeripari képzésben részesült üzemmérnökök az ipari vezető állások betöltésekor háttérbe szorulnak az egyetemet végzett mérnökökkel szemben. Ugyanazt tartotta fontosnak Prof. P. Jelen is, a kanadai Alberta Egyetemről, aki kifejtette, hogy nem szabad összetéveszteni az élelmiszertudóst, kutatót az élelmiszeripari mérnökkel, utóbbinak, mivel tevékenysége inkább gazdasági jellegű, az élelmiszerek kémiájának és mikrobiológiájának ismerete mellett fokozott gazdasági ismeretekkel kell rendelkeznie. Ismertette az ebben a témában 1973-ban Illinois-ban tartott konferencia témáját, és kiemelte az iparral való jó kapcsolat fontosságát. Javasolta, hogy egyes

* Budapesti Kihelyezett Szak

tantárgyak tanítására az iparból hívjanak meg előadókat. A beszámolókat követő hozzászólások során felmerült az a kérdés is, milyen szintű matematika oktatását tartják fontosnak az üzemmérnökök számára, és itt elsősorban a matematikai statisztikát és a szállítási problémák megoldásához szükséges matematikát emelték ki.

A továbbiakban magának az oktatásnak a problémáival, a gyakorlati oktatással, tankönyvekkel foglalkoztak az előadók. Érdekes volt pl. hallani Prof. T. P. Labuzat a Minesotai egyetemről, aki beszámolójában többek között megemlítette, hogy az USA-beli Massachussets-i egyetemen sikeresen oldották meg a számunkra hihetetlenül nagyszámú, 3000 fős hallgatóság gyakorlati foglalkozásait, laboratóriumi felszereléssel való ellátását, a gyakorlati munkák előkészítését és a munka ellenőrzését. Prof. Labuza feltétlenül ajánlotta a technológiai gyakorlatok alapjaként az élelmiszerek analitikájának oktatását. Egy későbbi hozzászólásából pedig az tűnt ki, hogy a főiskolai részlegük oktatóinak többsége csakúgy mint nálunk, nő. W. J. Edmunds, az IFT diákbizottságának elnöke a hallgatóság álláspontját képviselte felszólalásában, többek között felvetette azt a kérdést is, milyen nehézséget jelent a hallgatóknak eldönteni, melyik tárgy milyen fontos. Előadását ügyes, karikatúrákról készült dia-positívok vetítésével szemléltette. Szükségesnek tartotta a követelmények egységesítését, és mind országon belül, mind nemzetközi szinten vezérfonalak kidolgozását az élelmiszertudomány és technológia oktatására vonatkozóan, megjegyezve, hogy természetesen figyelembe kell venni az egyes országok speciális helyzetét is, hiszen egészen más technológiával dolgoznak a fejlett ipari államokban, mint a fejlődő országokban. Fenti előadáshoz szólt hozzá többek között F. M. Clydale a Massachussets-i egyetemről, aki szintén hangsúlyozta az egységes vezérfonal kialakításának szükségességét, valamint Prof. Aylworth az angliai Reading-ből, aki elmondta, hogy egyetemükön összeállították már a szükségesnek tartott könyvek listáját, és azt az érdeklődőknek szívesen rendelkezésre bocsájtja. Megjegyezte még, hogy Angliában több helyen folyik élelmiszeripari üzemmérnökképzés, az oktatás alapelvei azonban azonosak.

Végül az egyes országokban folyó élelmiszeripari mérnökképzés speciális problémáira került sor. Prof. G. R. Howat a nigériai Ife egyetem tanára bevezetőként elmondta, hogy bár Nigéria gazdag ország, mégis milyen sajtóságon nehéz problémákkal kell megküzdeniök a lakosság élelmiszerral való ellátása érdekében. A száraz időjárás miatt a zöldségfélék igen magas ára, a friss hús nagy távolságra való szállításának nehézségei, a nagyszámú rovarral és egyéb kártevőkkel való küzdelem a szakemberektől speciális felkészültséget igényel. Egyetemünkön az oktatás más egyetemekhez hasonlóan folyik, a technológia oktatása azonban csak igen rövid múltra tekinthet vissza. Élelmiszertechnológiát és higiéniát tanítani ott, ahol pl. a vágóállatok vágása és feldolgozása egy művelettel történik, és néha még vízzel sem rendelkeznek, vagy minőségi tényezőkről beszélni ott, ahol pl. az élelmiszerek szárítása szabad levegőn, kiterítve történik, miközben falevelek, por és egyéb szennyeződések hullanak rá, igen nehéz helyzet elé állítja az oktatókat. Prof. F. Villareal annak a 8 mexikói intézménynek a tanmenetét, oktatási idejét stb. ismertette, ahol egyetemi, ill. főiskolai szinten élelmiszertudományt és technológiát tanítanak. Érdekes, hogy ezek között magániskola is van, ahol 4 féléves oktatás folyik.

Prof. M. I. El Gharbawi a líbiai Arab Köztársaságban a Tripolis-i egyetem tanára az UNESCO szerepét emelte ki országukban pár év óta folyó élelmiszer-technológia oktatásában. Megjegyezte, hogy hallgatóik egy része az ipari gyakorlatot más országokban sajátítja el. Prof. J. C. Ayres az USA-beli Georgiai egyetemen, Prof. E. Popón az Argentínában, Prof. H. Schmidt-Hebbel a Chilében folyó oktatásról adott képet.

Az ülést általában élénk vitázókészség, nagyon sok probléma felvetése és megvitatása jellemezte, annyira, hogy a megbeszélésre előirányzott idő nem bizonyult elegendőnek. A hallottak alapján az a kép alakulhatott ki bennünk, hogy az élelmiszeripari mérnökképzés világviszonylatban általában csak egy-másfél évtizedes múltra tekinthet vissza, így a sokszor nálunk is, értekezleteken felvetett problémák máshol is élő kérdések. Remélhető, hogy az idővel kialakuló, egységes alapelvek és az azonos tantárgyakat tanító oktatóknak időnkénti, a madridihoz hasonló eszmecseréje hasznosan hozzá fog járulni ezek megoldásához.

DIE AUSBILDUNG VON LEBENSMITTELINDUSTRIE-INGENIEUREN IM SPIEGEL IV. KONGRESSSES DER IUFoST

M. Horváth

Anlässlich des IV. Kongresses der IUFoST wurden im Rahmen eines besonderen „Rundtisch-Gesprächs“ die Probleme der Ausbildung von Lebensmittelindustrie-Fachleuten erörtert. Besonders behandelt wurde dabei die Heranbildung von Lebensmittelindustrie-Betriebsingenieuren. In den meisten Vorträgen wurde betont, dass die Begriffe „Lebensmittelindustrie-Ingenieur“ und „Lebensmittelindustrie.-Wissenschaftler“ auseinandergehalten werden müssen. Die Teilnehmer bzw. die Zuhörer der in englischer Sprache abgehaltenen Besprechung erhielten einen interessanten Querschnitt über die Problemfelder in allen Ländern der Welt laufende Lebensmittelindustrie-Ingenieurausbildung.

TRAINING OF FOOD-INDUSTRIAL ENGINEERS IN THE LIGHT OF THE FOURTH IUFoST CONGRESS

M. Horváth

At the Fourth IUFoST Congress, a special round-table discussion dealt with the problems of training food-industrial specialists, with special regard to plant engineers. Most of the lectures drew particular attention to the fact that the concept of the „food-industrial engineer“ must be distinguished from the concept of the „food scientist“. The participants and audience at the discussion, which took place in English, obtained an interesting cross-section of the problems of training food-industrial engineers in the various countries of the world.

ПОДГОТОВКА ИНЖЕНЕРОВ ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ В СВЕТЕ IV КОНГРЕССА

M. Хорват

На организованном в рамках IV Конгресса IUFoST совещании за круглым столом рассматривались проблемы подготовки специалистов пищевой промышленности, с особым вниманием на подготовку инженеров производства пищевой промышленности. Большинство выступивших подчёркивало необходимость разграничения понятий «инженер пищевой промышленности» и «учёный в области пищевой промышленности». Участники протекавшего на английском языке совещания получили возможность ознакомиться с проблемами подготовки инженеров пищевой промышленности в различных странах мира.